

НЕЗАВЕРШЕНА КНИГА ... ЖИТТЯ

13 грудня 2007 року, палац культури «Ватра» на Тернопілі.

В цей трохи сніжний, не щасливий день, він у великій жалобі. Тут відбувається прощання з Романом Юліановичем Яремчуком, президентом «ОСП Корпорація Ватра», заслуженим машинобудівником України, дійсним членом Академії економічних наук України, професором в науці і батьком «Ватри», продукція якої світить у космосі і під водою, у всім відомому мавзолею під кремлівськими стінами у Москві і майже у кожному службовому приміщенні та у кожній хаті українців. Вогнище культури, яке було побудоване з його ініціативи для оздоровлення і відпочинку працівників, та у якому було вперше започатковані ансамбль пісні і танцю «Ватра», інші розмаїті культурні, музикальні формування в т. ч. всім відомий камерний оркестр, неодноразовий лауреат розмаїтих мистецьких конкурсів нині у траурному вбранні. Були гостями тут і виступали всі вітчизняні та багато зарубіжних культурно — мистецьких знаменитостей. Видатні політики і громадські діячі. В цей час заклад зібрав родичів, друзів, колег, товаришів з несподіваної події. Помер відомий у краї керівник, благодійник, вчений, громадський діяч Роман Яремчук, засновник і будівничий цього великого об'єднання, цього закладу.

Сьогодні тут тихо і сумно. З голосників якимось дуже по особливому ледь лине траурна музика, У задумі стоять керівники області, духовенство ватрівчани, керівники Державного технічного університету, громадськість, політики краю. Кожен подумки оглядається на прожиті Романом Юліановичем роки. Хтось з державних керівників згадує як важко йому вдавалось в умовах переходу до ринку втримати, зберегти велике, всеукраїнського рівня електротехнічне об'єднання (колись всесоюзного значення). Розрив виробничих зв'язків, нова монетарна політика, не досконале податкове законодавство не дозволяли господарити ефективно. Кадри хочуть розбігатись, немає чим своєчасно виплатити заробітну плату, а він як завжди, з часів примітивного заводу електроапаратури, до створення об'єднання «Ватра» справлявся з усіма труднощами, справився він і в цей складний перебудовний час.

Сьогодні тут люди мають роботу, ефективно використовуються засоби, вдосконалюється технологія... одне слово, «Ватра» живе і розвивається, розростаються ватрівські коріння в регіонах України і навіть у столиці...

Поодалік стоїть колишній ректор державного технічного університету ім. Івана Пулюя Олег Шаблій, його перший проректор Луців Ігор. Мабуть з вдякою думають про те, що їхній, так званий, 7-й навчальний корпус, у якому сьогодні навчаються сотні студентів, облаштовано завдяки йому. Тут він читав їм лекції, тут він отримав звання почесного професора кафедри менеджменту, тут.. вони вже ніколи не будуть чути його живого голосу.

Осиротіло зажурені стоять керівники «Ватри», кожен з них згадують зустрічі, спілкування з цією неодноразовою постаттю, тепер їм прийдеться все вирішувати самотійно..

Стояв в цьому засмученому громадському колі і я. Звичайно, я не маю права претендувати на велику дружбу з цією людиною. У нас були різні вікові категорії, засади виховання, різні школи, але була єдина галичанська солідарність, були однакові погляди на життя і сьогоднішню зрадливу політику. Ми бачили однаково майбутнє нашої держави.

Мав честь бути у вузькому колі його друзів, коли відзначали його 60-річчя та при відзначенні його 70-літнього ювілею. Мав запрошення на відзначення 50-ліття «Ватри» та виступив там із здравницею на, так званому, бенкеті з нагоди святкування. Спостерігав як він втомлюється — подумалось від переживань.

Так сталося, що згадані святкування майже збіглися з моїм 60-літтям. Звичайно, я розраховував на присутність Романа Юліановича. Він прийшов, але дещо завчасу. Привітавши з днем народження, ми присіли за столом, випили по чарочці і він щиросердечно почав вибачатись, що не може бути до кінця, бо дуже втомився. Я серцем відчував що це так, тому подякував, що при такій колосальній зайнятості знайшов час для моєї скромної особи. А втома справді була такою великою, що закінчилася всім відомо яким чином..

Він віддав себе всього своєму електротехнічному творінню, своєму трудовому колективу. Йому посвятив навіть останні дні свого життя, провівши виробничі наради буквально в останній день, а міг мати легше життя. Наприклад, очолити якусь політичну силу і, напевне, мав би успіх. Та він не зрадив собі, вирішив займатися виробничою практикою, господарством, керував багатогісячним колективом, який повинен був жити і виконувати функціональні обов'язки у гармонії з суспільством, яке таке різнобарвне у політичному, релігійному, громадському, мистецько-культурному та науковому планах. І це йому вдавалось.

Був один чи два інциденти, які загострили наші стосунки і які потім об'єднали і, надіюсь, принесли обом немало задоволення від спілкування, обговорення політичних, громадських і побутово-життєвих проблем. Справа була ось у чому. Я, перебуваючи на посаді заступника голови облплану, отримав від обкому партії доручення організувати виставку «Товари Тернопільщини», яка приурочувалась до Всесоюзної науково-практичної конференції, яка мала відбутись через два місяці. Терміни для організації такого відповідального заходу більш чим короткі. Але тоді доручення не обговорювались. Не брались до уваги відсутність проектно-кошторисної документації, матеріалів, експонатів і, кінець кінців, робочих рук. Всі проблеми розв'язувались вольовими методами. Вимушений був звернутись до провідних господарських керівників області, серед яких і був

Роман Юліанович. Звичайно, що мені, навіть у такій посаді, було важко не то

щоб зустрітись, а навіть до дзвонитись до такого керівника. Між іншим, він тоді був членом виконкому обласної ради. Прийшлося через секретаря пригрозити, що на черговому засіданні виконкому чи господарському активі виступлю і скажу що Генеральний «Ватри» ігнорує розпорядження обкому партії. Звичайно, потім зконтактували і всі проблеми повирішували, при чому з властивою йому педантичністю. Після ще кількох зустрічей, спілкувань виникла періодична потреба порадитись, поспілкуватись, просто побачитись. Неодноразово їздили разом однією автомашиною на збори Академії економічних наук України. Проживали в одному номері. Не надивуюся його різносторонній розвинутості. Він добре себе почував і в прикладному мистецтві, літературі, поезії. Від нього я слухав вірші українських поетів і зарубіжних. Могли обговорювати історичні процеси і ... містику. Справді, з цією людиною було дуже цікаво. Мабуть не випадково нам вдалося підготувати цілий ряд спільних статей з економічної тематики, в тому числі і такі, які повертають з небуття імена наших, відомих у світі земляків серед яких ім'я Сергія Подолинського у контексті трактувань книги Миколи Руденка «Енергія прогресу». Між іншим, іменем Сергія Подолинського, після цього назвали Всеукраїнську премію у галузі економіки.

В свою чергу, з іменем Романа Яремчука зв'язано запровадження Академією економічних наук, «Золотої медалі» за визначні заслуги в економічній науці та економіці ім. Туган-Барановського. Він завжди підтримував всі нові ідеї.

Принагідно хочеться згадати, що сьогодні у нашій соціальній державі практично ніхто не займається розвитком соціальної науки і впровадженням соціальних ідей з боку громадськості. Так от, у даний час, на Тернопільщині уперше в Україні створено Академію соціально управління. Для організації матеріальної та моральної зацікавленості ректоратом ТДТУ ім. Івана Пулюя, президією Академії вирішено запровадити орден ім. князя Костянтина Острозького — відомого мецената, іменем якого названа вулиця у нашому місті. Ного творіння — Острозька Академія, створення за його коштів першої друкарні, у якій вперше видано на українській мові новий завіт з Псалтирем, лікувальні заклади у Тер-

нополі, які, між іншим, успішно функціонують до сьогоднішнього дня. Так от, хотілось з Романом Юліановичем обговорити це питання і, можливо, черговий раз попросити допомоги у виготовленні цього ордена — не судилося!

Роман Юліанович передавав свій великий життєвий і професійний досвід молоді і студентам. Приступив до написання своєрідного чи, точніше, оригінального навчального посібника з, як сьогодні прийнято говорити — менеджменту — не судилося!

Колись у розмові Роман Юліанович поділився думкою кардинально реформувати управління корпорацією за новітніми європейськими взірцям — не судилося!

Мабуть судилося завершувати задумане ним його послідовникам з виробництва, соратникам з науки, побратимам з громадської діяльності.

Ми часто використовуємо порівняння: не дописана книга життя. Роман Юліанович Яремчук відійшов у вічність та нам, його сучасникам, побратимам і соратникам належить дописувати в історії краю його задуми, проекти, мрії. Нашій молоді потрібно читати те, що ним зафіксовано в історії розвитку електроенергетичної науки, електротехнічної галузі, галузі науково-технічного прогресу і менеджменту.

Час неблаганно віддаляє нас від тієї миті, коли ми були разом, коли спільно переживали тривоги і радості, вирішували наші такі здавалось великі і одночасно, на відстані часу, такі мізерні проблеми. Та у наших серцях завжди горітиме «Ватра», оця за словами Богдана Новосядлого, патетична симфонія світла, яка розпалювалася його іскрою, полум'ям його життя, цілих 50 років і яка горітиме вічно ... для Тернополя, для нас з вами.

За словами Володимира Бриня, автора Гімну «Ватря»: «Дай, Боже, «Ватрі», Мудрих нащадків, Щоб її зірка Щастям світила...»

Справді, Дай Боже цьому електротехнічному об'єднанню гідних продовжувачів його благородної справи.

Вічна пам'ять сину української землі, академіку АЕНУ Роману Яремчуку. Його справи назавжди залишаться у нашій пам'яті, у нашому житті.

Керівник Західного центру АЕНУ, зав. кафедрою менеджменту підприємницької діяльності ТДТУ імені Івана Пулюя, д. е. н, проф, заслужений діяч науки і техніки України, письменник

Богдан Андрушків